

Thema Identiteit en zeggenschap

Stelling:

**De identiteit van Scherpenzeel
kan niet zonder zelfstandigheid**

Achtergrondinformatie thema Identiteit en zeggenschap

Inwoners bepalen de kracht van een gemeenschap. Zij zijn degenen die de gemeenschap onderhouden en versterken met gezamenlijke activiteiten en initiatieven. De gemeenschap wordt bij elkaar gehouden door haar gezamenlijke geschiedenis, gewoonten en rituelen. Dit zorgt voor verbinding, een eigen gezicht en identiteit van de gemeenschap. Het zorgt ook voor bijbehorende voorzieningen die het samenleven ondersteunen (sport, cultuur, recreatie etc.). In zo'n (dorps)gemeenschap speelt het gemeentebestuur een belangrijke rol, maar die is niet allesbepalend. Het gemeentebestuur moet zoveel moeten aansluiten bij de lokale cultuur en die moeten faciliteren en ondersteunen.

Als dorp/gemeenschap en gemeente ongeveer samen vallen (zoals in Scherpenzeel het geval is) kan er zeker kracht uit die combinatie worden gehaald. Er zijn directe en korte lijnen en het gemeentebestuur werkt toegewijd aan die gemeenschap. Geluiden uit de gemeenschap kunnen direct worden doorvertaald naar besluiten in de gemeente. Maar er kunnen ook zwaktes zitten in die directe band tussen dorp en gemeente. Want voor een kleine gemeente is het lastig om als organisatie voldoende capaciteit te hebben om alle vragen vanuit de bevolking goed op te pakken. Bijvoorbeeld als het gaat om dure en ingewikkelde voorzieningen. Of om het zaken doen met organisaties en ondernemingen die op grotere schaal dan het dorp werken. En soms is het belangrijk dat het gemeentebestuur wat meer afstand kan tonen, bijvoorbeeld als er geen eenheid is binnen het dorp over een bepaald onderwerp. Dan helpt het als je je als gemeentebestuur iets onafhankelijker kunt opstellen.

In Barneveld is sprake van een flink aantal zelfstandig functionerende kern- en dorpsgemeenschappen die een eigen karakter hebben. Als gemeenschap is Barneveld in zekere zin een verzameling van dorpsgemeenschappen, die kracht halen uit die gezamenlijkheid. Zeggenschap en invloed zijn verdeeld over verschillende schaalniveaus: voor sommige dorpen meer dagelijkse zaken op kernenniveau (via bv. een dorpsraad) en voor andere, vaak grotere zaken, op gemeentelijk niveau. Doordat die dorpen samen één gemeente vormen, kan de gemeente als belangenbehartiger voor het geheel optreden en een meer strategische afweging maken, ook wanneer er soms concurrerende belangen tussen de dorpen zijn.

Identiteit en zeggenschap in de drie varianten

In het onderzoek naar varianten voor de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel kijken we naar drie varianten:

- 1 Scherpenzeel blijft zelfstandig;
- 2 Scherpenzeel gaat een duurzame samenwerking aan met Barneveld;
- 3 Scherpenzeel en Barneveld fuseren per 1-1-2023.

Wat betreft de identiteit van het dorp Scherpenzeel en de dorpen in Barneveld zal geen van de varianten veel verschil maken. De mensen maken immers de identiteit en niet de vorm van het gemeentebestuur. Uit diverse studies van situaties elders in Nederland is dat ook gebleken. Wel is de organisatie van de zeggenschap over die identiteit en de daarmee verbonden beslissingen in de drie varianten verschillend.

In een zelfstandig Scherpenzeel (variant 1 en 2) zal de zeggenschap vanuit de gemeenschap vrij direct kunnen aansluiten op de inrichting en het functioneren van het gemeentebestuur. Met alle plussen en minnen van dien. In een gefuseerd Scherpenzeel en Barneveld zal de gemeenschap van Scherpenzeel zich – evenals de gemeenschappen in de overige dorpen van Barneveld – sterker zelf moeten organiseren (bv. in een dorpsraad of ander gemeenschappelijk overlegorgaan) en van daaruit de samenwerking met het gemeentebestuur en eventueel andere dorpen aan moeten gaan.

Samenvattend

- De eigenheid van het dorp wordt bepaald door de inwoners zelf. In de praktijk is de invloed van een gemeentebestuur op deze dorpsidentiteit zeer beperkt.
- Als dorp/gemeenschap en gemeente ongeveer samen vallen (zoals in Scherpenzeel het geval is) kan er zeker kracht uit die combinatie worden gehaald. Maar het kent ook kwetsbaarheden.
- Gemeente Barneveld bestaat uit verschillende vitale dorpen. De gemeenten heeft veel ervaring met gericht beleid waarbij elke kern tot z'n recht komt.